

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **S. B. M**, zastoupen Michalem Benčokem, advokátem se sídlem Praha 1, Václavské nám. 17, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 10. 2004, č. j. 24 Az 487/2003 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 9. 4. 2002, č. j. OAM-77/VL-16-HA08-2002. Tímto rozhodnutím mu nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (dále též zákon o azylu) a bylo vysloveno, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalobce nenaplnil žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu, a že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uvádí, že uplatňuje důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně však uvádí, že v řízení před krajským soudem nebyl zjištěn úplně a správně přesný stav věci,

neboť si soud opatřil neúplné důkazy, které se zakládaly jen na dokladech obsažených ve správním spisu. Situaci na území Indie v regionu Kašmír nelze podle stěžovatele považovat za stabilizovanou a soud tak nemohl posoudit správně skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval. Dále stěžovatel poukazuje na to, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a porušil tak § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád); rovněž si neopatřil úplné důkazy, čímž porušil § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 správního řádu a v neposlední řadě nedostatečně objasnil důvody, které ho vedly k vydání rozhodnutí a porušil tak § 47 odst. 3 správního řádu. Stěžovatel se také domnívá, že jak rozhodnutí žalovaného, tak krajského soudu vycházela z nesprávného právního výkladu § 12 zákona o azylu a soud vůbec nepřihlédl k soustavnému porušování lidských práv v Indii. Stěžovatel je tak přesvědčen, že má nárok na udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť má odůvodněné obavy o svůj život. Pokud by snad důvody stěžovatelem uvedené nebylo možno podřadit pod naposled citované ustanovení zákona o azylu, domnívá se, že je možné na něj aplikovat § 14 zákona o azylu. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; požádal také o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu se zákonem a odkázal na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatele. Dále uvedl, že stěžovatelova výpověď o členství ve straně A. není podložena žádným důkazem, navíc jsou jeho tvrzení neurčitá a pouze v rovině domněnek a pocitů. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel sice výslovně uvádí, že uplatňuje důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (tedy vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit), avšak konkrétní námitky uvedené v kasační stížnosti lze rovněž podřadit také pod důvod

kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (tvrzená nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení) a v neposlední řadě pod důvod uvedený pod písm. d) citovaného ustanovení, neboť stěžovatel namítá vady řízení před krajským soudem.

K tomu ze správního spisu vyplynulo, že dne 3. 1. 2002 podal stěžovatel žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že sice miluje svoji vlast Indii, ale přesto je zastáncem vytvoření nezávislého státu Khalistanu. Proto podporoval politickou stranu „S. S. M." a udržuje styky s politickou frakcí „S. Z.". Její členové jsou však v Indii pronásledováni a proto odjel do ciziny. V pohovoru k důvodům žádosti stěžovatel uvedl, že o azyl v České republice žádá kvůli strachu o svůj život, neboť nemůže svobodně pracovat pro Sikhy a svobodný stát Khalistan; je totiž pronásledován policií. Od roku 1993 je členem strany A. (dále též A.) a zúčastnil se řady akcí a demonstrací. Dokonce byl dvakrát zadržen policisty, kteří ho drželi dva dny, bili a vyptávali se na různé otázky. V případě návratu do vlasti se obává, že by byl okamžitě zatčen policií a možná i zabit nebo vězněn po zbytek života. K dotazu žalovaného na informace o straně A. stěžovatel odpověděl, že si nepamatuje, kdo, ani kdy, ji založil. Sdělil dále, že cílem strany je svobodný stát Khalistan a že dělal ve straně jen svoji práci a o jiné věci se nezajímal. Na dotaz jaká to byla práce, stěžovatel uvedl, že byl hlavním organizátorem a agitátorem strany a bojoval za práva Sikhů. Rozhodnutím ze dne 9. 4. 2002 žalovaný stěžovateli azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o neudělil a vyslovil, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Namítá-li stěžovatel, že krajský soud pochybil, když si nezajistil v řízení další důkazy a vycházel pouze z dokladů obsažených ve správním spisu, nemůže s ním Nejvyšší správní soud souhlasit. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází krajský soud při přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu je v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud si tak nemohl k řízení opatřovat podklady novější a vzhledem k tomu, že dospěl k závěru, že informace, které jsou součástí správního spisu k rozhodnutí ve věci postačí, nebylo třeba opatřovat informace další. Ostatně ani stěžovatel provedení žádného dalšího důkazu nenavrhoval. Za této situace nebyl postup krajského soudu v rozporu se zákonem a naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebylo shledáno.

Pokud jde o řízení před správním orgánem, lze obecně uvést, že je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující v obecné formě hlavní zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Správní orgán není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno. Namítá-li stěžovatel, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, nemůže s ním Nejvyšší správní soud souhlasit. Jak vyplynulo ze správního spisu, žalovaný dostatečným způsobem zjistil skutečný stav věci, a to jak z výpovědi stěžovatele při pohovoru, tak ze samotné žádosti o azyl; k dispozici měl rovněž zprávy Ministerstva zahraničních věci USA o situaci v oblasti dodržování lidských práv v Indii za roky 1999 a 2000 a další informace o situaci v Indii z různých zdrojů (Ministerstva vnitra Velké Británie, Norského výboru pro uprchlíky a ČTK). Dle názoru Nejvyššího správního soudu jsou tato zjištění žalovaného dostatečná pro to, aby v dané věci mohl rozhodnout. Jak je již výše uvedeno je povinností žadatele o azyl tvrdit skutečnosti

na základě nichž mu má být azyl udělen. Toto tvrzení žadatele není možné nahradit žádným postupem žalovaného. Domnívá-li se stěžovatel, že podklady, které měl žalovaný pro rozhodnutí nebyly dostatečné, mohl během správního řízení navrhnout jejich doplnění, což však neučinil, přestože k tomu byl žalovaným před skončením pohovoru vyzván. Pokud pak jde o aktuálnost těchto podkladů, je třeba připomenout, že stěžovatel opustil Indii v polovině roku 2001, dle názoru soudu jsou v daném případě informace použité žalovaným přiměřené, neboť ten měl k dispozici jak zprávy za roky 1999 a 2000, tak aktuální informace z databanky ČTK. Rozhodnutí žalovaného je tak vydáno na podkladě dostatečně a správně zjištěného stavu věci a je z něho jasně seznatelné, z jakého důvodu žalovaný stěžovateli azyl neudělil. Nejvyšší správní soud tak nezjistil ani naplnění tvrzeného kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nakonec stěžovatel namítal, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b), případně § 14 zákona o azylu, což krajský soud nesprávně posoudil. Při hodnocení důvodnosti této námitky Nejvyšší správní soud vycházel z § 12 zákona o azylu. Podle citovaného ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel v průběhu správního řízení sice uváděl, že má strach z pronásledování pro své členství ve straně A., avšak ke straně samotné ani své činnosti v ní nebyl schopen cokoli konkrétního sdělit, ačkoli uvedl, že je členem strany již od roku 1993 a dokonce se označil za „hlavního organizátora a agitátora“ této strany. Stěžovatel rovněž sdělil, že se zúčastnil několika akcí a demonstrací a byl také zadržen policií, vyslýchán a zbit, opět však nic konkrétního k těmto událostem neuvedl. Vzhledem k tomu považuje Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem tato jeho tvrzení za nevěrohodná a účelová. Postup žalovaného, který stěžovateli z tohoto důvodu azyl neudělil, ani krajského soudu, který jej akceptoval, tak nebyl v rozporu se zákonem.

Pokud jde o možnost udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu, tak to je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž jeho neudělením nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem, případně zda se nedopustil libovůle. V daném případě se však touto stěžovatelovou námitkou nemůže Nejvyšší správní soud zabývat, neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ačkoli tak učinit mohl a kasační stížnost je v tomto bodě nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Není tedy naplněn ani kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu